

TÜRK-İŞ | Haber Bülteni

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu

Bayındır Sokak No: 10 Kızılay - Ankara | Tel: (0.312) 433 31 25-29 | Faks: (0.312) 433 85 80 - 433 68 09

facebook.com/turkiskonfederasyonu | twitter.com/turkiskonf | www.turkis.org.tr

26 Ağustos 2015

333. Bülten

AĞUSTOS 2015 AÇLIK ve YOKSULLUK SINIRI

- ✓ DOLARDAKİ ARTIŞ GIDA FİYATLARINA DA YANSIDI, DAHA DA YOKSULLAŞTIK...
- ✓ MUTFAK ENFLASYONUNDA ARTIŞ AYLIK YÜZDE 1,18 ve SON ONİKİ AYLIK YÜZDE 14,47
- ✓ DÖRT KİŞİLİK AİLENİN AÇLIK SINIRI 1.345 TL, YOKSULLUK SINIRI 4.380 TL
- ✓ BİR KİŞİNİN GEÇİM MALİYETİ 1.628 TL

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ) tarafından yirmi sekiz yıldan bu yana her ay düzenli olarak yapılan "açlık ve yoksulluk sınırı" araştırması, bu bültenle 333 ayı geride bıraktı.

Çalışanların, aileleriyle birlikte insan onuruna yaraşır şartlarda yaşantılarını sürdürebilmeleri temel haklar arasındadır. Günlük yaşam için yapılması gerekli harcama tutarının bilinmesi bu bakımdan önem taşımaktadır. TÜRK-İŞ tarafından yapılan araştırma sonucu belirlenen tutar bir yandan bu ihtiyacı karşılarken diğer yandan fiyat değişimlerinin aile bütçesine yansımaları ortaya koymaktadır. Bu yönüyle araştırma sonuçları, çalışanların karşı karşıya kaldığı geçim koşullarını yansıtan önemli bir gösterge olmaktadır.

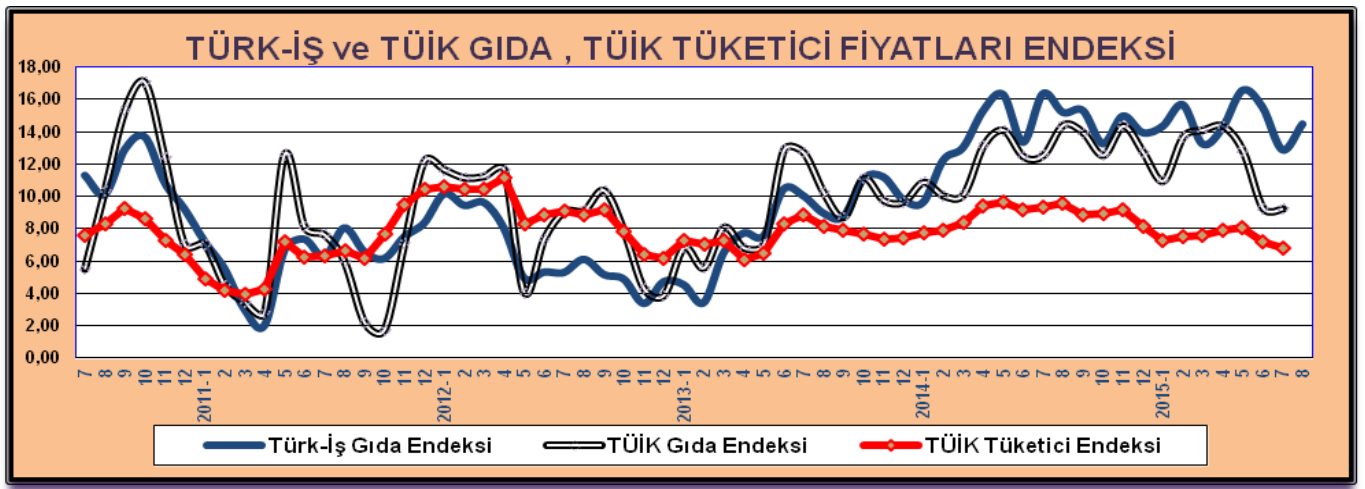
TÜRK-İŞ araştırmasına göre 2015 Ağustos ayı itibarıyla;

- Dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken gıda harcaması tutarı (**açlık sınırı**) 1.344,58 TL,
- Gıda harcaması ile birlikte giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer harcamaların toplam tutarı ise (**yoksulluk sınırı**) 4.379,73 TL'dir.

Tablo 1: Dört Kişilik Ailenin Açlık ve Yoksulluk Sınırı (TL/Ay)

	Ağustos 2014	Aralık 2014	Temmuz 2015	Ağustos 2015
Yetişkin Erkek Gıda Harcaması	327,53	342,59	366,98	369,55
Yetişkin Kadın Gıda Harcaması	267,82	281,22	304,45	307,68
15-19 Yaş Grubu Çocuk Gıda Harcaması	347,76	365,81	396,59	399,90
4-6 Yaş Grubu Çocuk Gıda Harcaması	231,54	242,73	260,90	267,45
Açlık Sınırı	1.174,65	1.232,35	1.328,92	1.344,58
Yoksulluk Sınırı	3.826,24	4.014,17	4.328,73	4.379,73

* Gıda harcaması tutarı, yuvarlama nedeniyle, toplamda farklı olabilmektedir.

Grafikten de görüleceği üzere, dar ve sabit gelirliler kesimlerinin harcamalarında ağırlıklı yer kaplayan gıdadaki fiyat artışı ortalama tüketici fiyatlarındaki artışın üzerindedir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ile TÜRK-İŞ gıda endeksinde son oniki aylık döneme itibariyle değişim benzer eğilim göstermektedir.

TÜRK-İŞ hesaplamasına göre, sağlıklı ve dengeli beslenebilmek için dört kişilik bir ailenin yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı son bir ayda 16 TL arttı. Aylık artışlar birikerek 2015 yılının ilk sekiz ayı sonunda ailenin mutfak harcamasına 112 TL ek yük olarak yansıdı. Ailenin aylık yaşam maliyetindeki artış ise yılbaşına göre 366 TL oldu.

Dar ve sabit gelirliler kesimlerinin, başta ücretli-maaşlı çalışanlar ile emeklilerinin gelirlerinin yüzdeli oranlarla, enflasyonun üzerinde artırılması geçim koşullarını iyileştirmek için yeterli olmamaktadır. Gelir artışlarında öncelikle temel alınması gereken husus, gelir düzeyinin insan onuruna yaraşır bir tutarda belirlenmesidir. 2015 yılının ikinci yarısında aylık net asgari ücret 1.000,55 TL'ye yükselmesine karşın, bekar olan **bir çalışanın yaşama maliyeti** bu ay 1.628 TL olarak hesaplanmaktadır. Aradaki fark yoksullaşmanın boyutunu ortaya koymaktadır. Bu farkı gidermeden enflasyon kadar ücret artışına gidilmesi, var olan olumsuz geçim koşullarının ve dolayısıyla yoksulluğun sürdürülmesi anlamındadır.

Konfederasyonumuzca hesaplanan tutarlar ücret düzeyi olmayıp haneye girmesi gereken toplam gelir miktarıdır. Ancak çoğu zaman haneye girmesi gereken gelir ile ele geçen gelir arasındaki fark arttıkça geçim koşullarının yükü de artmaktadır. Hanede çalışan sayısının sınırlı ve fakat ele geçen ücretin yetersiz olduğu durumlarda, hanenin "insanca geçim için" yapması gereken harcama tutarı azalmaktadır.

Önümüzdeki dönemin temel önceliği, yaşama ücretinin artırılması ve emeğin milli gelirden aldığı payın yükseltilmesi olmalıdır.

TÜRK-İŞ'in verileri temel alındığında "mutfak enflasyonu"ndaki değişim 2015 Ağustos ayı itibariyle şöyle olmuştur:

- Ankara'da yaşayan dört kişilik bir ailenin "gıda için" yapması gereken asgari harcama tutarı **bir önceki aya göre** yüzde 1,18 oranında artış gösterdi.
- Yılın **ilk sekiz aylık dönemi sonunda** artış oranı yüzde 9,11 oldu.
- Gıda enflasyonunda **oniki ay itibariyle artış oranı** yüzde 14,47'dir.
- **Yıllık ortalama artış oranı** ise yüzde 14,53 olarak hesaplandı.

Tablo 2: Gıda Harcamasındaki Değişim

	Ağustos 2012	Ağustos 2013	Ağustos 2014	Ağustos 2015
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	1,77	0,78	-0,23	1,18
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	-0,49	3,52	8,60	9,11
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	6,12	8,97	15,19	14,47
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı (%)	7,30	6,44	12,73	14,53

Gıda harcaması çalışmasına temel alınan beslenme kalıbında yer alan ürünlerin fiyatlarında Ağustos 2015 itibariyle gözlenen değişim şöyle olmuştur:

- Süt, yoğurt, peynir grubunda; nispi fiyat istikrarı sürdü. Peynirde izlenen oniki markanın fiyatı birbirini kontrol eden şekilde seyrediyor. Süt ve yoğurt fiyatı ortalamada fazla değişmedi.
- Et, tavuk, balık, sakatat, bakliyat ürünlerinin bulunduğu grupta; geçtiğimiz ay fiyatı artan kırmızı et fiyatı 'terbiyevi' ithalata da bağlı olarak kısa vadede biraz geriledi ve bu mutfak harcamasına olumlu yansıdı. Sakatat fiyatı -şimdilik- aynı kaldı. Tavuk fiyatı da değişmedi. Önümüzdeki aybaşında balıkta av mevsimi başlıyor ama bu ay hesaplamada yine kültür balığı dikkate alındı ve ortalama kilogram fiyatı değişmedi. Yumurta fiyatı ise önemli oranda arttı ve tanesi 58 kuruşa yükseldi. Bakliyat (nohut, mercimek, kuru fasulye, barbunya vb) ürünlerinin ortalama kilogram fiyatı değişmedi, sadece kırmızı mercimek fiyatında biraz artış tespit edildi. Ancak ithal edilen bakliyat ürünlerinde fiyat artışı, dövizin yükselmesi ile yaz mevsiminin geride kalmasına bağlı olarak beklenmektedir.
- Yaş sebze-meyve grubunun yaz aylarında mutfak harcamasını rahatlatan etkisi ortadan kalktı. Geçtiğimiz ay fiyatı biraz gerileyen patates ve kuru soğan fiyatı yeniden arttı. Sebze ortalama kilogram fiyatında bu ay artış tespit edildi. Geçtiğimiz ay 3,20 TL olarak hesaplanan sebze ortalama kilogram fiyatı bu ay 3,59 TL oldu. Meyve ortalama kilogram fiyatı ise 3,47 TL'den 2,96 TL'ye geriledi. Bu ay çilek, kiraz gibi fiyatı yüksek olan meyveler hesaplamaya alınmadı. Böylece yaş sebze-meyve ortalama kilogram fiyatı bu ay 3,34 TL olarak hesaplandı. Hesaplama yapılırken -her zaman olduğu gibi- pazardaki mevsim ürünleri esas alındı ve ürünlerin tek tek ağırlığı yerine genel meyve-sebze tüketimi miktarından hareket edildi.
- Ekmek, pirinç, un, makarna, irmik gibi ürünlerin bulunduğu grupta; bu ay yine bir fiyat değişikliği olmadı.
- Son grup içinde yer alan gıda maddelerinden; tereyağı, margarin, zeytinyağı fiyatı aynı kaldı, ayçiçeği yağı fiyatı ise biraz arttı. Zeytin fiyatı da biraz yükseldi. Şeker ve tuz ile bal fiyatı geçen ayın aynı tutarında kalırken, reçel zamlandı. Yağlı tohum (ceviz, fındık, fıstık, ayçekirdeği vb) ürünlerinde düşük miktarda fiyat ayarlamaları görüldü. Baharat (kimyon, nane, karabiber, vb) ürünlerinin fiyatı aynı kaldı. Çay ve ihlamur fiyatı yine değişmedi. Salça fiyatı aynı kaldı.

TÜRK-İŞ'in bu araştırması alanında ilktir. Daha sonra bu alanda yapılan benzeri çalışmalara da örnek olmuştur/olmaktadır.

"Açlık ve Yoksulluk Sınırı" çalışmasında hesaplama temel alınan gıda maddelerinin fiyatları, Konfederasyonumuzca piyasadan, market ve semt pazarları sürekli ve düzenli dolaşarak **doğrudan** tespit edilmektedir. TÜİK tarafından derlenen fiyat verileri kullanılmamakta ve fakat, gelişmeleri değerlendirmek ve kıyaslama yapmak için sonradan izlenmektedir. **Çalışma bu niteliğiyle bağımsızdır.**

Konfederasyonumuz her ayın son haftasında ve TÜİK açıklamasından yaklaşık bir hafta önce hesaplama sonuçlarını kamuoyuna açıklamaktadır ve bu yönüyle, tüketici fiyatlarındaki artış eğilimini yansıtan "**öncü gösterge**" niteliğini de taşımaktadır.

enisbagdadioglu@gmail.com

www.turkis.org.tr

TÜRK-İŞ'in Aralık 1987'den bu yana düzenli ve kesintisiz olarak her ay hesaplayıp açıkladığı araştırmada, Ağustos ayında öne çıkan "belirleme" yıllar itibariyle aşağıda yer almaktadır:

- 1988 Mutfakta sekiz aylık fiyat artışı yüzde 40,0 oldu.
- 1989 Yürürlüğe giren yeni asgari ücret gıda harcamasının yarısını bile karşılamıyor.
- 1990 Gıda harcamasındaki aylık artış yüzde 2,6 ve son oniki aylık artış ise yüzde 70,1
- 1991 Dört kişilik ailenin gıda harcaması Ağustos'91 fiyatlarıyla 828.762 liraya ulaştı.
- 1992 Aylık gıda harcaması yüzde 4,2 oranında arttı.
- 1993 Dört kişilik ailenin Ağustos'93 gıda harcaması tutarı 2.396.500 lira...
- 1994 Fiyatlardaki durgunluk ancak bir ay sürdü.
- 1995 Aylık yüzde 5,9'luk artışın aile bütçesine getirdiği ek yük 600.000 lira.
- 1996 Yeni belirlenen asgari ücret günlük net 370 bin lira iken, günlük gıda harcaması tutarı 600 bin lira
- 1997 Zam yağmuru devam ediyor: Ağustos'97 ayında dört kişilik ailenin gıda harcaması tutarı yüzde 6,1 oranında arttı.
- 1998 İki aylık asgari ücret bir aylık gıda harcamasına yetmiyor.
- 1999 Mutfakta deprem devam ediyor.
- 2000 Çağdaş yaşam ve insan onuruna yaraşır düzeyde yaşayabilmenin karşılığı olan Yoksulluk Sınırı 463,5 milyon lira...
- 2001 Çalışanların içinde buldukları ekonomik ve sosyal koşulların kısa bir özeti: Açlık Sınırı 226 milyon 667 bin lira, Yoksulluk Sınırı 688 milyon 957 bin lira, Asgari Ücret 122 milyon 187 bin lira...
- 2002 Seçimleri kim kazanırsa kazansın, kaybeden yine yoksul oluyor.
- 2003 Gıda fiyatlarında yaz rehaveti sürüyor.
- 2004 Satınalma gücündeki gerileme harcamalara olumsuz yansıyor.
- 2005 Halkın enflasyonu düşüyor, ama!
- 2006 Çalışırken yoksul... İnsan onuruna yaraşır yaşam düzeyi için çalışanın geliri yetersiz...
- 2007 Dört kişilik ailenin Açlık Sınırı 628 YTL, Yoksulluk Sınırı 2.044 YTL
- 2008 Bu Ramazan daha aç daha da yoksuluz.
- 2009 Ramazan "boş mutfığa" geldi.
- 2010 Ramazan ayında açlık ve yoksulluk daha da zor...
- 2011 Dört kişilik ailenin Açlık Sınırı 882 TL, Yoksulluk Sınırı 2.872 TL
- 2012 Ramazan bitti, bayram bitti, yoksulluk devam ediyor...
- 2013 Açlık Sınırı 1.020 TL, Yoksulluk Sınırı 3.322 TL
- 2014 Mutfığın ateşi düşmedi: Gıdada oniki aylık artış yüzde 15,19
- 2015 Dolardaki artış gıda fiyatlarına da yansıdı, daha da yoksullaştık.

AÇIKLAMALAR

Çalışanların, kendilerine ve ailelerine saygın yaşam düzeyi sağlayacak bir gelir elde etmeleri esastır. Yoksulluk, genel anlamıyla, insanların temel ihtiyaçlarını karşılayamama durumu olarak tanımlanmaktadır. Yoksulluk sınırı tutarı, bir ailenin, insan onurunun gerektirdiği zorunlu ihtiyaçları karşılayabilmesi için yapması gereken harcama düzeyidir.

Türkiye’de bu konuda düzenli bir çalışma bulunmamaktadır. TÜRK-İŞ, var olan bu eksikliği gidermek amacıyla, Aralık 1987’den bu yana düzenli olarak her ay, gıda harcaması tutarını ve buradan hareketle açlık ve yoksulluk sınırını açıklamaktadır.

Türkiye’de yoksulluk sınırı ve yoksulluğun boyutları ile ilgili ilk resmi çalışma TÜİK tarafından 14 Nisan 2004 günü açıklanan “2002 Yoksulluk Çalışması”dır.

Çalışanların, kendilerine ve ailelerine yetecek bir ücret almaları gereği açıktır. Ancak temel ihtiyaçların karşılanabilmesini sağlayacak ve refahtan pay almasını mümkün kılacak ücretin hesabı nasıl yapılacaktır? İşçinin yaşam standardını sürdürmesi ya da iyileştirmesi için gerekli olan tutar ne kadar olmalıdır? Kuşkusuz bu ve benzeri soruların cevabını vermek kolay değildir. Gerekli olacak tutarın hesabı, yaşam standardı ve tüketim alışkanlıklarına da bağlı olarak kişiden kişiye, hatta ülkeden ülkeye farklılıklar göstermektedir.

İşçinin ailesiyle birlikte, insan onuruna yaraşır bir yaşam düzeyi sağlayabilecek harcama tutarını belirlemek için yapılabilecek hesaplamalardan biri, beslenmeye ilişkin ihtiyaçların belirlenmesidir. Dengeli beslenebilmek için, yetişkinlerin ihtiyaç duyacağı kalori miktarı ile çocukların yaşlarına göre gerekli olan kalori miktarının ne olması gerektiği hakkında bilimsel araştırmalar yapılmıştır. Sağlığın korunabilmesi için bu kalorileri sağlayacak besin miktarları yanı sıra, gerekli protein, yağ ve karbonhidrat miktarları konusunda da belirlemelerde bulunulmuştur. Bu kapsamda, farklı büyüklükteki aileler için toplam besin ihtiyacı hesaplanabilmektedir.

TÜRK-İŞ’in bu çalışmasında, dört kişilik bir ailenin, bilimsel olarak belirlenmiş beslenme kalıbı temel alınmaktadır. Anılan beslenme kalıbı, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Teknolojisi Yüksek Okulu’ndan sağlanmıştır. Günlük kalori ihtiyacının hesabında, hem yetişkin kişiler hem de genç ve çocuk nüfus dikkate alınmaktadır. Buna göre yetişkin erkek için 3500, yetişkin kadın için 2300, 15-19 yaş grubundaki erkek çocuk için 3200 ve 4-6 yaş grubundaki çocuk için 1600 kalorilik liste temel alınmıştır.

Çalışmada kullanılan besin grubunda şu besin maddeleri yer almaktadır:

Birinci grupta; süt, yoğurt, peynir... İkinci grupta; et, tavuk, balık, sakatat ürünleri, yumurta, kuru bakliyat (nohut, mercimek, kuru fasulye, barbunya vb)... Üçüncü grupta; meyve ve sebze... Dördüncü grupta; ekmek, makarna, pirinç, bulgur, un, irmik, diğer tahıl unları... Beşinci grupta; tereyağı, margarin, ayçiçeği yağı, zeytinyağı, zeytin, yağlı tohum (ceviz, fındık, fıstık vb), şeker, reçel, marmelat, bal, pekmez, tuz, baharat (kimyon, karabiber, pul biber, nane vb), çay, ihlamur, salça...

Araştırmada, dört kişilik bir ailenin fizyolojik ihtiyaçları ile tutarlı, yeterli ve dengeli beslenmesini sağlamak için gerekli olan kalori sayısı ve bunu karşılayacak besinlerin cins ve miktarı temel alınmaktadır. Ankara’da çalışanların yoğun olarak alışveriş yaptıkları market ve semt pazarları ayda iki-üç kez dolaşarak fiyatlar derlenmekte ve yapılması gereken asgari düzeydeki gıda harcaması tutarı hesaplanmaktadır.

“Açlık Sınırı” dört kişilik bir ailenin, sağlıklı ve dengeli beslenebilmesi için bir ayda gıda için yapması gereken asgari harcama tutarını tanımlamaktadır.

İnsan onuruna yaraşır düzeyde yaşam sürdürebilmek için gereken harcama tutarı, hiç kuşku yok ki, gıda ile sınırlı değildir. Gıda harcaması yanında giyim, konut, ulaşım ve diğer ihtiyaçlar için gerekli tutarın da ayrıca hesaplanması gerekmektedir. “Yoksulluk sınırı” zorunlu ihtiyaçlar için yapılması gereken toplam harcama tutarını ifade etmektedir.

Gıda dışındaki zorunlu harcamaların tutarını ayrıntılı olarak ve tek tek hesaplamak için kullanılabilecek, “beslenme kalıbı” benzeri bir bilimsel ve objektif yöntem -maalesef- mevcut değildir. Bu tutarın hesaplanmasında, genellikle aile bütçesi yöntemi kullanılmaktadır. Ailelerin elde ettiği geliri ve temel ihtiyaçları için yaptıkları harcamaları gösteren çalışmalardan yararlanılarak bir hesaplama yapılabilmektedir. Diğer bir ifadeyle, ailelerin toplam harcamaları içindeki “gıda” payı temel alınarak gıda dışı harcamalara ulaşılmaktadır.

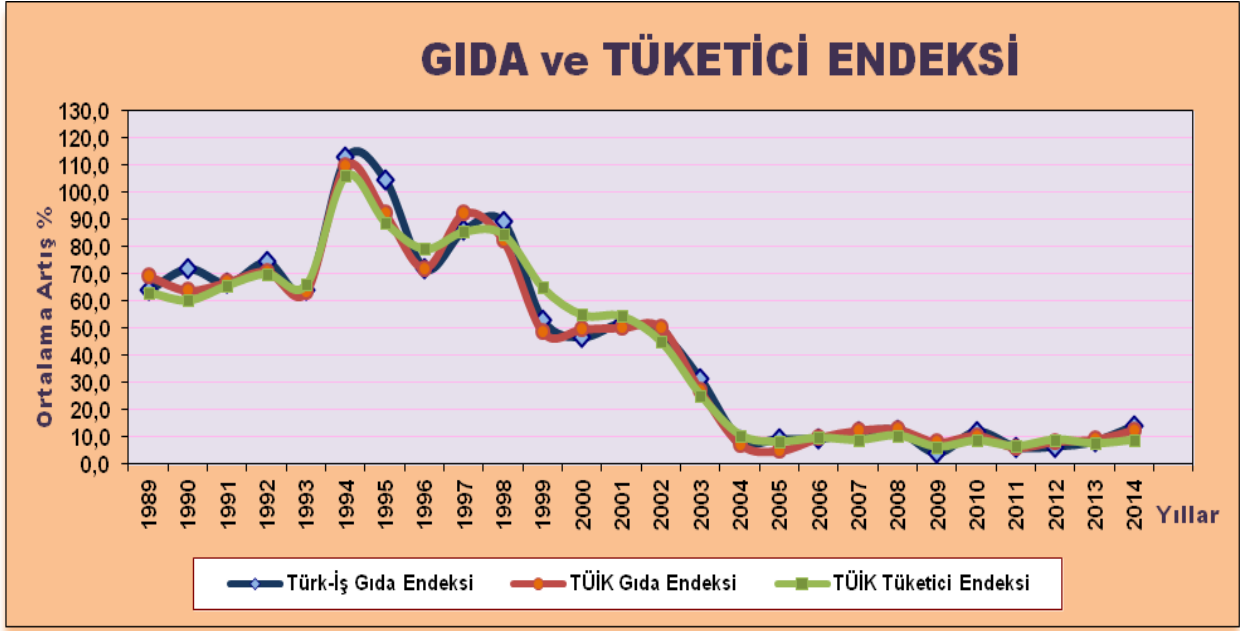
Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından, aile bütçesine yönelik anket çalışması yapılmaktadır. TÜİK, ülke genelinde yaptığı anket ile ailelerin elde ettiği geliri ve tüketim harcamalarını bulmaktadır. TÜİK’in 2003-2004 Hanehalkı Tüketim Harcamaları Anketi’ne göre gıda harcamalarının toplam tüketim harcamaları içindeki payı yüzde 30,70 oranındadır.* Hesaplamalarda bu oran esas alınmaktadır.

TÜRK-İŞ çalışması sonucu açıklanan yoksulluk sınırı tutarı, işçinin eline geçmesi gereken ücret düzeyi değildir. Bu değerlendirme eksik bir yaklaşımın ifadesidir. Yoksulluk sınırı tutarı, ailenin yapması gereken insan onurunun gerektirdiği harcama düzeyidir ve bir bakıma, haneye girmesi gereken toplam gelirin alt sınırını ortaya koyan önemli bir göstergedir. Ancak çoğu zaman, ücretli çalışan ailenin tek gelir kaynağı olduğundan yoksulluk sınırı tutarı olması gereken ücret düzeyi olarak görülmektedir.

TÜRK-İŞ’in bu çalışmasıyla hesaplanan gıda harcama tutarında, aylar ve yıllar itibariyle meydana gelen değişimi yansıtan oranları enflasyon verisi olarak değerlendirmek de ihtiyatlı bir yaklaşımı gerektirmektedir.

Konfederasyonumuzun yirmi sekiz yıldan bu yana her ay düzenli olarak yaptığı gıda harcaması tutarındaki değişim, bir bakıma TÜİK’in açıkladığı tüketici fiyatlarındaki değişimin yönünü ortaya koyan öncü gösterge niteliğindedir. Nitekim 1988-2014 yıllarını kapsayan dönemdeki TÜİK tüketici fiyatları endeksindeki artış ile birlikte tüketici fiyatları içinde önemli alt harcama grubu olan gıda harcamalarındaki yıllık ortalama değişim TÜRK-İŞ gıda harcaması ile kıyaslandığında -neredeyse- paralel bir gelişme hemen dikkati çekmektedir.

* TÜİK 2005 yılı için bu oranı yüzde 28,3; 2006 yılı için yüzde 28,5; 2007 yılı için yüzde 28,4, 2008 yılı için yüzde 26,6; 2009 yılı için yüzde 26,7; 2010 yılı için yüzde 27,1; 2011 yılı için yüzde 26,2 olarak hesaplamıştır. 2012 yılı için bu oran yüzde 25,1 ve 2013 için yüzde 23,5’dir. 2014 yılı için TÜİK tarafından hesaplanan gıda içi harcama oranı yüzde 22,7’dir.

Ancak, yinelemek gerekir ki, bu çalışma, tüketici fiyatları endeksi olarak değerlendirilmemelidir.

Dar gelirlili ailelerin elde ettiği gelirin yeterli ve dengeli beslenme için gerekli harcamaları bile karşılayabilecek düzeyde olmadığı açıktır. Aileler, düşük düzeydeki geliriyle beslenme ve beslenme dışı harcamaları karşılayabilmek için çeşitli malların fiyatlarını da dikkate alarak tüketim malları arasında tercihte bulunmak zorunda kalmaktadır. Çoğu zaman fiyatı yüksek olan gıda maddeleri yerine fiyatı düşük olan gıda maddelerini seçmektedir.

Bu durumda olan aileler, büyük bir olasılıkla beslenme dışı harcamalarının (kira, ulaşım, yakıt, elektrik ve benzerleri) bir kısmını da beslenme harcamalarından kısarak elde edebilmektedir. Sonuçta, gelir düzeyinin düşük ve yetersiz olması, dar gelirlili kişi ve ailelerin sağlıksız ve dengesiz beslenme yapmasına yol açmaktadır.

TÜRK-İŞ tarafından hesaplanan açlık ve yoksulluk sınırı tutarları ile elde edilen gelir arasındaki fark, çalışanların içinde bulunduğu geçim sıkıntısının boyutlarını ortaya koyan önemli bir gösterge olmaktadır.